

پرویز اتزین نشه به تخصصی صنعت نفت ایران

مدیر عامل ملی حفاری در دوره جنگ تحمیلی؛

ثابت کردیم که حفاری ایران می‌تواند روی پای خودش بایستد

به عنوان نخستین سوان ، از سوابق کاری خود و چگونگی حضور سوان در صنعت نفت بفرمایید؟

در سالهای اولیه پیروزی انقلاب و در حالی که کشور هنوز درگیر شرایط و آثار انقلاب بود، در خرمشهر و اهواز در کمیته وزارت کار که زیر نظر آیت... امامی کاشانی اداره می‌شد، در زمان وزارت جناب آقای مهندس میر محمد صادقی، بنده در وزارت کار همکاری داشتم، با شروع جنگ تحمیلی به ستاد پشتیبانی جنگ آمدم و با کمک شهدای بزرگوار شهید محمد طهرجی طوسی، شهید حسین نجلیان و شهید رضوی به ساماندهی وضعیت پشتیبانی جنگ پرداختم، در آن دوره مهمی علاوه بر جنگ درگیر مسایل داخلی جمهوری همجو مسایل مربوط به ریاست جمهوری نیز صدر بود، تا قبل از جنگ اوایل سال ۶۰ در اهواز بودم تا اینکه پس از دولت شهید رجایی با تشکیل دولت آقای مهندس میرحسین موسوی، آقای مهندس فرضی که وزیر نفت شده بودند، مرا به وزارت نفت دعوت کردند.

چطور شد که خودتان حوزه صنعت نفت را تشکیل کردید؟
با تشکیل دولت آقای موسوی، در ابتدا بنده ، با توجه به سوابقم در کمیته وزارت کار، برای تصدی وزارت کار کاندیدا بودم. وضعیت صنایع و کارخانجات در آن شرایط بسیار ناآهنجان بود. وزارت کار مشکلات کارخانه و صنایع را در زمینه های مختلف ساختمانی، صنایع پوشاک و مصرف خوراکی همه و همه به عهده داشت. وزارت صنایع سعی می کرد برای هزاران سرمایه گذار و مدیرانی که کشور را ترک کرده بودند، افرادی را جایگزین کند. مدیران جدید گرفتاری های راه اندازی کارخانجات را داشتند. بنده هم در وزارت کار در خدمت راه اندازی کارخانجات بودم. آقای مهندس فرضی مرا تشویق کردند به خدمت در وزارت نفت وارد شوم. و اینجانب تجربه ای که از راه اندازی کارخانجات داشتم راهی وزارت نفت شد. آقای فرضی مدیریت شرکت نفت قلات قاره و شرکت ملی حفاری را به من واگذار کردند و من به نیت توجه به وضعیت و نیاز آن زمان مدیریت این بخش را پذیرفتم. در تهران و اصفهان همیشه برای راه اندازی کارخانجات که مشکلات کارگری زیادی داشتند وقت زیادی صرف می شد. ولی با آشنایی که با نفت پارس ایران و مشکلات وزارت صنایع آبادان داشتم، با مسائل کارگری خوزستان با صنعت نفت و خصوصاً مشکلات صنعت حفاری آشنا شدم.

مگر وضعیت حفاری در آن زمان چگونه بود؟

در آن زمان بیش از یک هزار نفر کارکنان آمریکایی و کانادایی که صنعت حفاری ایران را اداره می کردند، در کشور نشسته بودند. اسامانه شرکت ملی حفاری نوشته شده بود اما هنوز به اجرا در نیامده بود. بهرینکه اطلاع دارم بیش از چهل شرکت خارجی در خدمات تخصصی حفاری که عهده دار فعالیت های حفاری چاه های نفت جهت حفظ ظرفیت تولید ۶ میلیون بشکه در روز بودند، کشور ارتاک نموده بودند. کلیه مدیران، تکنسین ها، و نرم افزار ها و مدارک اصلی این شرکت ها خارج از کشور بود.

در آن زمان بعضی از شرکت ها مانند شرکت نس قافه، دستگاه های حفاری خود را به کلی از ایران خارج نموده بود. بعضی از شرکت ها مانند سدکو (Sedco) و سدو، ایران تعداد دستگاه حفاری در ایران داشتند. شرکت های دیگری نیز حالت بلابکلیف داشتند. مثلاً از بعضی شرکت ها مثل گروه Demser اسبابکار بسیار جزئی باقی مانده بود. ۸ دستگاه حفاری از بهترین دستگاه های آماده بکار در مرز ایران توسط رژیم صدام به عراق برنده شده بود و پرسنل آن به اسارت گرفته شده بودند. کمپ بلابکلیف که برای آن ها سایر آزادگان پس از حدود ۱۰ سال به کشور اسلامی بازگشته. کربن بعداً ۲۲ دستگاه حفاری، تعمیرات اساسی شد و بکار گرفته شد. لکن بعضی از دستگاه ها حتی Works Draw و بعضی گار نشاندهند که برای آن ها سفارش خرید انجام شد و مجموعاً بیش از ۵ سال این بازسازی طول کشید. دستگاه های حفاری موجود گروه بندنی و نام گذاری شدند و پرسنل از تکنسین ها و کارگران حاضر به کار سازماندهی شدند و برای راه اندازی دستگاه های حفاری تقسیم بندی شدند.

گروه دستگاه های مکانیکی (گروه قدر

آنچه بر می آید گفت و گوی دانش نفت با مدیر عامل شرکت ملی حفاری ایران در دوره دفاع مقدس است. مهندس محمود شریفیان که از دانشگاه امیرکبیر در رشته مهندسی مکانیک فارغ التحصیل شده است در کارنامه بر افتخار گذشته است سمت هایی نظیر مدیر پشتیبانی جهاد جنگ در استان خوزستان، رئیس هیات مدیره و مدیر عامل شرکت ملی حفاری ایران، عضو و رئیس هیات مدیر و معاون فنی و عمرانی شلات و مدیر طرح توسعه شیلالات ایران، استاندار زنجان، مدیر بخش مهندسی یوتاکلر پتروشیمی اراک، معاون فنی مدیریت اکتشاف شرکت ملی نفت ایران، مدیر عامل شرکت حفاری نفت و گاز برشیا (POGOG) و در حال حاضر در اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی و اعتقاد عملی به آن اصل مرفی و با هدایت شرکت کند و کار انرژی پارس داشت و تجربه و مهارت خویش را برای تحت سرپرندی ایران اسلامی در بخش غیر دولتی بکار گرفته است. این چنین سابقه ای به ویژه با توجه به فعالیتها و با آرزوهای کندو کاو انرژی پارس فکر اولیه گفت و گویی با محمود شریفیان را در ذهنمان ایجاد کرد، و نیز با استقبال از این گفت و گو، صمیمانه پای صحبت های ما نشست.

نماید شدند)

۱. گروه دستگاه های برقی (گروه نصر

نماید شدند)

۲. گروه دستگاه های برقی (SCR) گروه

فتح نام گذاری شدند

۳. برای خرید دستگاه یک Super Rig برای چاه های عمیق تر و در فشار تقاضای بودجه داده شد که بعداً خریداری گردید و پیروزی نامیده شد.

یعنی شرکت ملی حفاری تاسیس شده بود ولی پا به مرحله اجرا نگذاشته بود؟

در سال ۵۸ و در جریان بحران اهواز حضرت امام (ره) آقای اشراقی را برای بررسی وضعیت به اهواز می فرستند که منجر به تاسیس شرکت ملی حفاری ایران می شود و بعد از آن نمایندگان صاحبان، نامه حضرت امام (ره) را به مهندس بازرگان (نخست وزیر وقت) ابراهیم می کنند و به این صورت شرکت ملی حفاری متعاقب دستور امام (ره) به دولت آقای بازرگان تاسیس می شود و در زمانی که شرکت ملی حفاری ایران تاسیس شده ، با وجود همه تلاشها تنها ۶ دستگاه دکل حفاری در اختیار این شرکت بود. در آن زمان آقای مهندس شناسی مدیریت عامل شرکت ملی حفاری را بر عهده داشتند. در دوره ای که من به عنوان مدیر عامل وارد صنعت حفاری و شرکت ملی حفاری شدم، کارآمدترین دستگاههای حفاری که ۸ دکل حفاری بود توسط صدام و در جریان آغاز جنگ به غارت رفته بود، شرایط شرکت ملی حفاری در آن دوران بسیار پیچیده بود. از سوی پیش از انقلاب نیروی انسانی شافل را غالباً خارجی می تشکیل می دادند. که پس از انقلاب از طریق خارج شده بودند. از طرفی همه دستگاه های در اختیار ما حیاتی به تعمیرات اساسی داشت و بدتر از همه اینکه در اثر جنگ، تولید نفت به حدود ۲۵۰ هزار بشکه در روز کاهش یافته بود و این مساله اهمیت و ضرورت عملیات کارگری زیادی داشتند وقت زیادی صرف می شد. ولی با آشنایی که با نفت پارس ایران و مشکلات وزارت صنایع آبادان داشتم، با مسائل کارگری خوزستان با صنعت نفت و خصوصاً مشکلات صنعت حفاری آشنا شدم.

وضعیت عملیات حفاری شرکت ملی حفاری در اثر انز دیداد ناوگان چقدر رشد کرد؟

طی ۷ ساله که مدیریت شرکت ملی حفاری را بر عهده داشتم، توان عملیات حفاری از ۱۲ هزار متر در سال به ۱۱۰ هزار متر در سال افزایش یافت. کلیه دستگاه ها می موجود در ایران بازسازی شد یکدستگاه دریاپی در سال ۶۴ توسط شرکت ملی نفت ایران خریداری و در اختیار عملیات شرکت ملی حفاری ایران قرار گرفت در میدان شانول حفاری گردید.

یعنی حتی ۵۰ هزار بشکه هم بیش از ظرفیت تولید توان داشتید؟

بله، تلاش کارکنان شرکت ملی حفاری

داشته. که عموماً رضایات بخش بوده و انشا... بهتر هم خواهد شد. از موارد دیگر که فعال شده امور پژوهش بود. در آن سال ها یک مرکز تحقیقات برای شرکت ملی حفاری ایران سازماندهی شد و با مسئولیت آقای دکتر بمانیان آغاز بکار نمود. بعداً در زمینه پژوهش در مورد مسائل حفاری در دانشگاه جندی شاپور اهواز (شهید چمران) مسائل دنیای ملی شد که چنین ارتباط صنعت حفاری و دانشگاه بسیار مبارک است.

توان و ظرفیت عملیات حفاری شرکت ملی حفاری در اثر انز دیداد ناوگان چقدر رشد کرد؟

طی ۷ ساله که مدیریت شرکت ملی حفاری را بر عهده داشتم، توان عملیات حفاری از ۱۲ هزار متر در سال به ۱۱۰ هزار متر در سال افزایش یافت. کلیه دستگاه ها می موجود در ایران بازسازی شد یکدستگاه دریاپی در سال ۶۴ توسط شرکت ملی نفت ایران خریداری و در اختیار عملیات شرکت ملی حفاری ایران قرار گرفت در میدان شانول حفاری گردید.

وضعیت عملیات حفاری شرکت ملی حفاری در اثر انز دیداد ناوگان چقدر رشد کرد؟

طی ۷ ساله که مدیریت شرکت ملی حفاری را بر عهده داشتم، توان عملیات حفاری از ۱۲ هزار متر در سال به ۱۱۰ هزار متر در سال افزایش یافت. کلیه دستگاه ها می موجود در ایران بازسازی شد یکدستگاه دریاپی در سال ۶۴ توسط شرکت ملی نفت ایران خریداری و در اختیار عملیات شرکت ملی حفاری ایران قرار گرفت در میدان شانول حفاری گردید.

یعنی حتی ۵۰ هزار بشکه هم بیش از ظرفیت تولید توان داشتید؟

بله، تلاش کارکنان شرکت ملی حفاری

موجب شد که علاوه بر رشد چشمگیر تولید نفت حتی به اندازه تولید ۵۰۰ هزار بشکه نفت در روز عملیات حفاری انجام و آماده بهره برداری شد. اما به دلیل فقدان تاسیسات سرچاهی در بخش تولید و بهره برداری، این میزان در آن مقطع زمانی به ظرفیت واقعی شرکت ملی حفاری وظیفه خودش را انجام داد. در کنار این مسایل پس از کنترل فوران چاه نوروز ۳۳ روزانه ۳۰۰ هزار بشکه نفت میدان نور و ز در خلیج فارس هم می رفت و متوسط زیست را آلوده می نمود. مهار چاههای نفت آسیب دیده در اثر جنگ به عنوان یک تجربه نفت و مهارت طی همین دوره بدست آمد که اکنون افتخاری بزرگ برای صنعت نفت ایران است.

به طور کلی روند اوج گیری توان شرکت ملی حفاری ایران را مربوط به کدام تفکر می‌دانید؟

طی دوره خدمت در ملی حفاری بیش از هر چیزی به مساله بهره وری می‌اندیشیدم و اعتقاد داشتم و دارم که همه مشکلات، ریشه در ضعف بهره وری دارد. در سال ۶۰ که عده ای معتقد بودند ما نمی‌توانیم شرکت ملی حفاری

کشور افزود می‌شد. **آیا این برنامه اجرایی شد؟ یعنی طی تمام این ۲۰ سال طرح یاد شده مورد توجه قرار گرفت یا نه؟**

برنامه مذکور که در سال ۶۴ طراحی شد قرار بود از همان سال اجرا شود، من در سال ۶۶ به مجموعه شرکت ملی حفاری اختصاصاً خدمت کردم پس از آنکه هم به تفریح آقایان جلیلیان، دکتر عاصمی پور مهندس بهمنی، مهندس جشن ساز و در مرحله کنونی هم مهندس بهمنی مدیریت شرکت ملی حفاری را بر عهده گرفتند. تا آنجا که من مطلع هستم طرحی که در سال ۶۴ مورد مطالعه قرار گرفت هم اکنون از سوی مهندس جلیلی بهمنی با محتوایی جدید دنبال می‌شود و آقای دکتر مقدادی مشاور مدیرعامل فعلی شرکت ملی حفاری این طرح را در قالب طرحی هماهنگ با برنامه سند چشم انداز بیست ساله نظام جمهوری اسلامی باز تعریف می‌کنند که شرکت ملی مشاوران مادر و شرکت دولتی کارگزاران نفت بازرگانی به عنوان شرکت مشاور همکار در طراحی این طرح همکاری می‌کنند. در دوره مسئولیت شما در ملی حفاری

وضعیت مالی و بودجه ای این صنعت چگونه بود؟

در آن زمان به طور کلی به دلیل مسایل جنگ و سرانجام شدن کشور برای افای مقدس، وضعیت بودجه ای و تامین مالی مناسبی برای شرکت ملی حفاری نیز همچون بسیاری از بخش های دیگر وجود نداشت. مثلاً در سال ۶۲ تصمیم گرفتیم که یک دستگاه دکل حفاری ظم معروف به «سوپرریگ» را بخریم. آن دستگاه متعلق به شرکت سنساقه و یک وسیله استراتژیک برای چاه های عمیق بود. در آن زمان آن دستگاه ۲۰ میلیون دلار قیمت گذاری شد که هیچگاه آن بودجه به ما تعلق نگرفت و نتوانستیم آنرا بخریم یا برای خرید سکوی شهید رجایی فرار بود ۳۶ میلیون دلار بودجه دریافت کنیم. تمام مجموعه بودجه نفت برای تامین بودجه یاد شده به تکلیف اقاد اما مافایت تامین نشد و در نهایت از محل بودجه بازسازی خسارت های جنگ نتوانستیم هزینه خرید این دستگاه را تامین کنیم.

از سایر دستاوردهای شما در دوره مدیریت ملی حفاری بگویید؟

یکی از برنامه ها که در آن دوره موفق شدیم آنرا محقق کنیم برگزاری اولین سمینار تکنولوژی حفاری در کشور بود و اکنون پس از سالها شاهدیم که دویمین سمینار در این دست در شرف برگزاری است. سمینار در آن دوره برنامه هایی برای عملیات نمودارگیری، ششمین چاه و سایرهای را هم در این زمینه خریداری کردیم اما گویا در این زمینه پیشرفت چندانی بدست نیامده است.

پس از ملی حفاری در نیجا ادامه خدمت دادید؟

در سال ۱۳۶۶ بدلیل تحمل فشار های زمان جنگ، شهادت بعضی از دوستان و نزدیکان خانواده و کار با یون بشه و فشار های ناشی از کار که باعث اسهاسم عروق و قلب اینجاب گردید، به توصیه پزشک معالج از مدیریت عامل شرکت ملی حفاری ایران استعفاء نموده و مدیریت استعفاء را از عدم فعالیت وزارت نفت در آن موقع از شرکت ملی حفاری ایران متکثر شدم. بعضی از دوستان که به بنده لطف داشتند پیشنهاد نمودند که استانداری خوزستان را بپذیرم که اینجاب پس از مشورت با پزشک معالج از آن کار نیز صرف نظر نمودم و نواهی تهران شدم. برابر اعلام نژاد شهید مهندس دادمان که در آن زمان مدیریت شرکت شیلالات ایران را برعهده داشتند از شرکت ملی نفت به شرکت شیلالات ایران مأمور شدم و مدیریت طرح های توسعه ای شیلالات بودم پس از آن هم با سمت استاندار به خدمت به اهالی شیلالات استان زنجان پرداختم بعد از ارتحال حضرت امام (ره) برگزاری انتخبات سالم و آرام در شرایط بحران زلزله، خدمت به زلزله زدگان و تقویت عمران و توسعه قزوین و زنجان و کارآفرینی و اشتغال در شرایط سخت آن زمان از فعالیت هایم بود است. دوستان زمان جنگ جهاد سازندگی در شورای وزارت جهاد لطف داشتند و قصد داشتند اینجاب را به مدیریت عامل شیلالات ایران منصوب نمایند. که بدلیل مشکلات جسمی اینجاب و قبول عذر بنده دستور لیت عضویت هیئت مدیره و مجری طرح های عمرانی شیلالات ایران را به اینجاب واگذار نمودند. در حقیقت پس از یک سال مرخصی بدون حقوق اینجاب در هیئت مدیره شیلالات ایران خدمت نمودم. در این دوران من شیلالات که غنایت های خود موفقیت را فرین راه خود نمود که بنده در جزب و بنده بنادر دیر و بعضی بنادر در جنوب و بنادر امیر آباد در شمال و بعضی تاسیسات شیلاتی در جنوب شمال و آب های آلوده احدات گردید که برای بنده خسارت بسیار ارزنده ای دارد. پس از ارتحال حضرت امام (ره) هنگام زلزله گیلان و قزوین و تشکیل دولت جناب آقای هاشمی رفسنجانی بنا به دعوت وزارت کشور در رابطه با پیشرفت استناداری زنجان عازم آن استان زلزله زده شدم. در دوران استناداری ضمن مسئولیت استناداری

و انتخبات، همزمان امور ستاد زلزله استان را نیز پیگیری می نمودم که بجمد... دست آورددهای خوبی داشت و حضور با شکوه مردم دیدم استان در انتخبات و بازسازی استان بسیار ارزنده بود. پس از استناداری دوستان وزارت کشور حکمی برای بنده زدند که در مرکز تحقیقات وزارت کشور خدمت نمایم که چون رشته من سیاسی نبود با عذر خواهی از وزیر کشور دوباره به بخش انرژی و نفت برگشتم و در وزارت نفت- پتروشیمی اراک طرح یوتاکلر مشغول بکار شدم. پس از اتمام طراحی اصولی و تفصیلی و شروع عملیات اجرایی طرح یوتاکلر بنا به دعوت موسسه مطالعات بین المللی انرژی بمدت ۳۵ سال بعنوان مسئول برنامه ریزی و کنترل پروژه و عضو گروه تلفیق طرح مقدماتی بهینه سازی تولید و مصرف انرژی مشغول بکار بودم دوران کار در این موسسه یکی از دوران بسیار ارزشمند برایم بود. بسیار مؤختم و بعضی کارها انجام شد که فکر می کنم جناب بود. مطالعات میدان رشادت در این دوران با گروهی از بهترین متخصصین وزارت نفت یکی از افتخارات اینجاب است. مطالعات شناخت صنایع نیز که در آن نیز سهمی جزئی داشتم و ساخت و اخذ تاسیسات صنعت نفت دنبال می شد، بسیار برایم جالب بود و هست. باقیشت به صنعت نفت ملاحظه که عرض کردم به ترتیب شامل پتروشیمی اراک، موسسه مطالعات بین المللی انرژی و بعداً به دعوت مدیریت اکتشاف عهده دار معاونت فنی مدیریت اکتشاف شرکت ملی نفت ایران شدم.

اما گویا بعداً مجدداً به صنعت نفت بازگشتید؟

بله، توسعه مطالعات انرژی- کارها پس از حضور مهندس زنگنه در وزارت نفت، به کار دعوت شدم و به عنوان معاون مدیرعامل شرکت اکتشاف به کار مشغول شدم. دغدغه من همیشه نفت و انرژی بوده است. دستاوردهای من در این دوره حاصل گردید؟

چنانچه میداند اکتشاف در کشور ما سابقه ای چندین ساله دارد. بنابراین بنده ضمن انجام امور جاری و اداره ۶ دستگاه اکتشافی و دو فعالیت به فعالیت های همکاران ارجمند گذاشته شدم. کار انرژی رزئو شیمی Logging ahead نمودم. کار نوردن آن پیگیری مطالعات مخازن با نرم افزار های جدید. در این مورد مطالعات داورخون را می توان مثال زد این مطالعه هم که در دوران مسئولیت اینجاب انجام گردیده گروهی از ارزشمندترین همکاران مورد استفاده اوزشندی آفرینند که بعداً هم دست استفاده قرار گرفته است. اکتشاف میدان آزادگان (با حفر چاه نیز کبیر ۲)، آمل های شانول، وروای ، گردان ، زیره، و تانباک (کاونیدی سابق) علاوه بر مدیریت فعالیت های اکتشافی و حفاری شمس سرتاسر گردان در لایه تنگناک بسیار ارزش و برای شرکت ملی نفت و افتخار است و اینجاب و همکاران بسیار ارجمند نیز سهمی در این افتخار بزرگ داشته ایم که در این جهت به خود می بالیم.

در حال حاضر که در بخش خصوصی فعالیت می‌کنید و یا چه مشاقتی روپرو هستید؟

بنده متعقد بزرگترین رسالت امروز اقتصاد ما باید توسعه بخش خصوصی توسط افراد ذیصلاح باشد چرا که این روش به ایجاد ارزش افزوده و تعالی اقتصادی منتهی می شود، امروز در سمت مدیریت عامل شرکت خصوصی کندو کاو انرژی پارس (KEP) بیش از دوره مدیریت شرکت ملی حفاری و استناداری به من فشار می آید چرا که اکنون با مشکلات نظیر کمبود نقدینگی و تسلط بی رویه شرکت های دولتی بر صحنه عملیات اقتصادی مواجه هستیم.

یعنی اعتقاد دارید حضور شرکت های دولتی در صنعت عملیات کاری شما به اندازه ای است که برای رونق شما به عنوان بخش خصوصی مشکلی ایجاد کرده است؟

بله- توجه داشته باشید که شرکت KEP را در سال ۱۳۸۰ تاسیس کردیم در آن زمان تاکنون در بیش از ۲۰ سال فعالیت کرده ایم در حالی که فقط در ۵ سال آنها برنده شدیم. یعنی در حدود یک هشتم تلاش ما به ثمر رسیده است.